

COMUNE DE PÀDRIA

DELIBERATZIONE DE SU CONSÌGIU COMUNALE N. 25 DE SU 28/09/2020

OGETU: MOTZIONE PRO SU RECONNOSCHIMENTU DAE PARTE DE S'UNESCO DE SU PAESÀGIU CULTURALE DE SA SARDIGNA E SA DEFINITZIONE DE SU TERRITÒRIU SUO CALE "MUSEU ABERTU"

S'annu duamìgia e binti sa die bintioto de su mese de Cabudanni a sas oras 16:30, ÀULA DE SU CONSÌGIU, a pustis de avisu de cunvocatzione regulare, chi cuntenit puru s'elencu de sos afares de trattare, notificadu a sos Consigeris in càrriga de su Comune, publicadu in s'Albu Pretòriu de su Comune matessi in sos tèrmines de lege, s'est reunidu su Consìgiu Comunale, de su cale a s'apellu resurtant:

<u>SAMBENADU E NÙMENE</u>	<u>PRESENTE</u>
DOT. MURA ALESSANDRO	EMMO
MARICA MATTEO SALVATORE	EMMO
CARBONI SALVATORINA
DETTORI GIUSEPPA ANGELA	EMMO
PIRAS ANGELO	EMMO
CONTU DANILO	EMMO
DOMINICI SANTO	EMMO
LAMPIS GIOVANNI MARIA
CIARDIELLO PAOLO	EMMO
SALE ANTONIO	EMMO
ROSSI EMANUELA

Presentes n. 8 Ausentes n. 3

Partètzipat su SEGRETÀRIU COMUNALE DOT. PULEDDA ANTONINO, chi provedit a sa redatzione de su verbale presente.

Essende legale su nùmeru de sos interbènnidos, su SÌNDIGU DOT. MURA ALESSANDRO, in sa calidade sua de Presidente, leat sa presidèntzia e deccarat aberta sa setziada pro sa trattatzione de s'ogetu marcadu subra.

SU CONSÌGIU COMUNALE

PREMÌTIDU chi sa Cunventzione subra de s'Amparu de su Patrimòniu Mundiale culturale e naturale, adotada dae s'UNESCO in su 1972, previdit chi sos benes chi nde sunt ogetu potzant èssere iscritos in sa Lista de su Patromòniu Mundiale a manera alternativa comente patrimòniu culturale, patrimòniu naturale e paesàgiu culturale;

ANNOTADU chi, sa cundizione de insularidade e su fatu de èssere rugradura de gentes e de culturas ant sestadu e modelladu sa variedade naturale e culturale de s'ìsula de Sardigna;

RILEVADU chi, in sa Cunventzione tzitada sos paesàgios culturales sunt definidos "creazioni unidas de s'òmine e de sa natura", capatzes de acrarire s'evoluzione de una sotziedade e de s'aposentamentu suo in su tempus suta s'influèntzia de òbligos e/o oportunitades presentadas, a in intro e a in foras, dae s'ambiente naturale e dae ispintas culturales, econòmicas e sotziales;

SIGNIFICADU chi s'amparu de custos paesàgios podet contribuire a sas tècnicas modernas de impreu sustenibile de su territòriu e a su mantenimentu de sa diversidade biològica;

AVERIGUADU chi, in Sardigna, su megalitismu est unu fenòmenu complessu chi s'est isvilupadu, moende dae su Neoliticu, peri su percursu longu, giòmpidu in s'Edade Nuràgica, de sa tziviltade de s'ìsula prus emblemàtica finas a identificare su Nuraghe comente unu traballu perfetu de su gèniu creativu umanu;

SUTALINEADU chi sa densidade mèdia de sos nuraghes testimòniat s'esistèntzia de una tziviltade de costruidores mannos protagonistas de sa delineatzione de su paesàgiu de s'ìsula pro mèdiu de lassa de sas istigas nuràgicas, sìmbulu de sa traditzione culturale de sa tziviltade Sarda antiga;

EVIDENTZIADU chi in Sardigna, in su perìodu intre su IV^a e su I^a millènniu in a.de C., si sunt isvilupadas una cantas de culturas umanas o, mègius, de Tziviltades, contadas dae unu muntone de restos de traballos fatos a manu, cales:

- campos intreos o Menhir a sa sola, a manera frecuente cun sìmbulos cun aparèntzia de òmines, sacros o rituales;
- *dolmen*, tzìrculos megalìticos e a su nessi tremìgia e chimbichentos *Domus de Janas*;
- pagu prus o mancu de deghemìgia turre nuràgicas, de sas cales medas sèmplitzes o cumplexas, su nùmeru issoro in su tempus est andadu semper prus minimende pro more de su decaimentu naturale o de destruiduras sena controllu;
- èssidas a campu de bidditzolos minores o mannos, chi ant campusantos antigòrios comunitàrios particulares denumendos Tumbas de sos Gigantes, de sas cales nde restant una mìgia de giassos chi si podent reconnòschere;
- sacràrios federales e una rete de tèmpios, putzos, funtanas e òperas idràulicas, denumenadas sacras in sa traditzione;

TENTU CONTU chi s'ìsula sarda podet èssere identificada dae su Neoliticu a s'edade de su ferru comente rugradura importante de fenòmenos culturales e cummèrtzios, in prus de tzentru de difusione culturale e pernu atzentradore de su cummèrtziu de su ràmene, cun sa costituzione de

unu monopòliu beru e pròpiu de sos fraigadores de nuraghes de sos caminos cummertziales de sos metallos;

AMMENTADU chi sa rete tzitada fita meda de monumentos – caraterizada dae allineamentos visivos e astrònicos galu evidentes – atraessat su paesàgiu de tota s'ìsula e sas culturas de sas popolatziones suas de su tempus coladu e de su presente, parte integrante de su paesàgiu naturale, tratadu dae s'òmine pagu meda e cun bìculos de territòriu chi a bortas s'est ispopulende;

SIGNIFICADU chi su paesàgiu isulanu est ricu meda de monumentos naturales, grutas càrsicas, istrampas, grutas granìticas, tacos, iscoladas de lava de pedra mòlina o de ossidiana, buscos e mata de amparare, piantas mannas e generosas;

VALUTADU chi custu patrimòniu, definibile comente PAESÀGIU CULTURALE, si puru atacadu de ogni manera dae sas ocupatziones esternas chi si sunt sighidas, dae sas atividades de sos abitantes matassis e dae isfrutamentu de sas resursas, galu oe si presentat comente unu *continuum* archeòlogicu istraordinàriu pròpiu pro sa UNITZIDADE evidente sua;

CUNSIDERADU chi custa richesa articulada e difusa, dae sa cumplexsidade a ispissu no atzessibile a manera fàtzile, no est istada reconnòschida de su totu pro su balore cumplexsivu suo, integradu, de tutelare e de valorizare;

AVERIGUADU chi su noranta pro chentu de su patrimòniu in discursu paret abandonadu, a ispissu mancu tzensidu in archìvios pùblicos, si no adiritura atacadu dae sa mata o dae àrvures de truncu artu, a manera perenne in istadu de ruina de paga dura pro more de s'atacu fatu in su tempus dae sa mata o dae sas àrvures;

TENTU CONTU chi su 29 de ghennàrgiu 2019 s'ISTAT at publicadu su raportu annuale relativu a sos giassos museales e a su prus cumplexsivu patrimòniu culturale presente in su territòriu de s'istadu italianu, dae su cale si deduit, in base a sos datos rilevados pro su 2017, sa presèntzia de 206 àreas e 81 parques archeògicos, de sos cales 54 sunt isparghinados in su territòriu de sa Sardigna (45 àreas archeològicas e 9 parques archeològicos), paris a su 18,4% de su totale cumplexsivu;

SUTALINEADU chi sas àreas archeològicas, comente definidas dae su Decretu Legislativu 42/2004 e mm.ii.ii., Còdighe de sos Benes Culturales e de su Paesàgiu, sunt in Sardigna gasi difusas de giustificare sa definizione de "Museu abertu" pro sa totalidade de totu su territòriu regionale;

AMMENTADU, in prus, chi giai in su 2008 in àmbitu UNESCO fiat istada ipotizada sa creatzione de una rete intre sos nuraghes e s'insertada cumplexsiva issoro in su *World Heritage Found*, su Patrimòniu mundiale de s'Umanidade;

TORRADU A MARCARE chi in su cursu de sos sèculos su patrimòniu sardu est istadu destruidu dae sa trascuradesa, dae sa fura/esportatzione de repertos, dae s'irrobotòriu a òpera de sos "tumarolos" pro iscopos ispeculadores, atividade galu no sessada; de modu chi e sos repertos de su neolìticu e eneolìticu sardu, duncas de su perìodu pre-nuràgicu e nuràgicu sunt distribuidos in sas colletziones privadas e in sos museos de totu su mundu;

BIDAS sas “Lìneas Ghia pro sa posta in òpera de sa Cunventzione de su Patrimòniu Mundiale” (*Guidelines for the implementation of the World Heritage Convention*) chi indicant sos deghe rechisidos a sos cales su Bene ogetu de insertada devet rispòndere, e puru sa caminera pro s’iscrittione de su matessi in sa Lista de su Patrimòniu Mundiale;

BÈNNIDU A ISCHIRE chi su Comitadu de su Patrimòniu Mundiale, pro esaminare sas candidaturas si avalet de sa valutazione de tres organismos tènicos: su ICOMOS pro sos giassos culturales e su IUCN pro sos giassos naturales, su ICCROM ispetzializadu in sa custoidura e in s’acontzadura de su patrimòniu culturale.

PRETZISADU chi custos organismos aviant un’istrutòria tècnica, in fase diversas, intre sos cales compudos in loco e collòchios aprufundidos cun sos proponentes e sos atores interessados;

ÀPIDU RIGUARDU a sa motzione presentada in su Consìgiu regionale de sa Sardigna indirizada a rapresentare a su Governu natzionale s’esigèntzia de sa cale non si nde podet fàghere a mancu de insertare su paesàgiu culturale sardu in sa lista de cussos Paesàgios Unesco chi appartenint a totu sos pòpulos de su mundu;

Cun votazione esprìmida in forma crara,

DE ACORDU DELÌBERAT

DE IMPIGNARE su Sìndigu e sa Giunta comunale:

- a pònner in èssere totu sas atziones netzessàrias pro chi siant aviadas in sos tempos prus curtzos sas protzeduras netzessàrias indirizadas a reconnòschere sa tutela de gradu màssimu de su paesàgiu naturale sardu, comente cussa chi at a pòdere èssere garantida cun su reconnoschimentu de s’UNESCO de su cale in ogetu;
- de si ativare pro chi sos sugetos istituzionales cumpetentes òperent pro orientare s’isvilupu de sa Sardigna – chi a dolu mannu est oe una de sas regiones prus pòberas de Europa – cara a unu modellu nou de isvilupu “virtuosu”, in lìnia cun sos inditos de sustentabilidade ambientale e sotziale, de contrastu de sos cambiamenti climàticos, de efitzientamentu de sa sotziedade pro mèdiu de sa digitalizazione e de tutela e valorizazione de su Paesàgiu Culturale.

SU SÌNDIGU

DOT. MURA ALESSANDRO

SU SEGRETÀRIU COMUNALE

DOT. PULEDDA ANTONINO

NOTA DE PUBLICAZIONE N. 716

In cunforma a s'art. 124 de su T.U. 267/2000 su responsàbile de sa Publicatzione **SEGRETÀRIU COMUNALE DOT. PULEDDA ANTONINO** atestat chi in data 28/09/2020 s'est protzèdidu a sa publicatzione in s'Albu Pretòriu.

Sa Delibera est esecutiva in cunforma a sas dispositziones de lege in vigèntzia.

Traduzione de s'operadora de s'isportellu linguisticu de Pàdria
Maria Leonarda Correddu